

gende Ændringer. Vi finde saaledes, at den Bestemmelse i § 26, at Forpligtelsen til fast Ansættelse kun skulde omfatte mindst Halvdelen af Lærerne ved Kommuneskolen i Kjøbstæderne, er for streng, særlig inod de nu ansatte Lærere, hvis Forfremmelsesvillkaar derved i høi Grad forrykkes. Naar der kan antages, ei blot til Forskolerne, men til Halvdelen af Lærerne i Kommuneskolen midlertidige Lærere, bliver vel neppe en Trediedel af Lærerkrafterne berettiget til fast Ansættelse, og naar da denne Trediedel skal lønnes halvt med høist, halvt med lavest Lønning efter Lov af 8de Marts 1856, faar Stillingen som Kjøbstadlærer en saa usikker Karakter, at man kan besyngte, at dette vilde virke meget svækkende paa Tilgang af gode Kræfter. Vi foreslaa derfor, at mindst Halvdelen af samtlige Lærere, beregnet efter det besørgede Tallet, skal fast ansættes. — Til § 27 foreslaa vi at give ikke blot Theologer, men Enhver, der har bestaaet en ogsaa paa Lærervirksomhed beregnet afsluttet akademisk eller anden videnskabelig Prøve, Udgang til fast Ansættelse. — Vi erkjende det for at være baade i Lærernes og Undervisningens velforstaede Interesse, naar der i Lovforslaget fastsættes en vis (3 Mars) Lærergjerning og en vis Alder (23 Aar) for at faae fast Ansættelse og endvidere, at der derefter bestemmes 5 Mars Ansættelse, inden Noget kan bestikkes i den høieste Lønningsklasse. Vi holde for, at begge disse Bestemmelser ere vel skikkede til at fjerne enhver Frygt lige overfor en ny af os, vistnok væsentlig i Righed med hele Udvalget, foreslaaet Bestemmelse (vort Forslag § 49), hvor- efter den afgjørende Indflydelse paa Kaldelsen skal blive hos Kommunerne, hvad enten dette nu skal ske paa den af os foreslaaede eller paa anden Maade. Men vi anse det ikke rigtigt, at der til denne Tjenestestilling spies Fordring om „gode Vidnesbyrd“ eller om „fortrinligt Vidnesbyrd om Iver og Udelighed“; thi dels kan dette forarsage megen Vilkaarlighed, og dels bør det være overladt til dem, der indstille til Embedet, at iagttage det Fornødne i saa Henseende. Naar vi i denne Paragraf foreslaa tilføjet, at Karakter for Sang og Gymnastik ikke bør stilles som Betingelse for at kunne erholde fast Ansættelse, da er Grunden ikke den, at vi underkjende Betydningen af disse Fag, men vi tro, at Bestemmelsen i § 21 vil gjøre det let for en Kommunalbestyrelse at faae denne Undervisning besørget paa anden Maade i de Tilfælde i hvilke den derved opnaar at faae den øvrige Undervisning fortrinligere udført. — I § 29 er der foreslaaet, at Lærere med en Lønning af over 2,500 Kr. i Byerne og 2,000 Kr. paa Landet ikke skulle have Udgang til Alderstillaag; dette kunne vi ikke tiltræde, fordi vi finde, at Kommuner, der lønne deres Lærere godt, have mindst samme Ret til Andel for deres Lærere i de fælles Goder som andre Kommuner, og her er Forholdet jo ikke

det, som ved det paa Finantsloven hidtil bevilgede Lønningsstillaag, at lavere Lønning vilde miste, hvad de Andre fik. — Den pensionerede Lærer bør have samme Ret som andre Pensionsberettigede til at faae Spørgsmaalet om sin Pensionsberettigelse afgjort ved Domstolene; derpaa sigter vor Ændring til Lovforslagets § 31.

Men medens vi saaledes have sluttet os til det Indhold, Lovforslaget har givet dette Afsnit, finde vi imidlertid, at der her er forbigaet flere Forhold, som maa finde deres Afgjørelse ved Loven. Derfor have vi stillet Forslag om flere nye Paragrafer. Af disse gaar § 35 ud paa at give Kommunerne friere Valg mellem midlertidig Ansættelse, Konstitution og fast Ansættelse af Lærere udover det lovbestemte Minimum af faste Ansættelser. Derved opnaar Kommunen at kunne træffe Overenskomst med en Lærer om selv paa sit Ansvar at anskaffe fornøden Medhjælp istedetfor at ansætte fast Undenlærer, en Ordning, der af Hensyn til heldig Samvirken mellem Lærerne ofte vil være at foretrække; paa den anden Side faar Kommunen ofte i sin Magt at sikkre sig Bevarelsen af en dygtig Lærer, naar den har Ret til at forlange ham fast ansat. — § 36 giver en udvidet Ret i det der omhandlede Tilfælde til at benytte Uexaminerede. § 40 foreslaar Afløsning af Offer og Accidenter efter de Regler, som gjentagende ere anerkjendte ved Behandlingen af Præstefølgningssloven. § 43 bestemmer den Lønning for One- og Forstelærersamt Undenlærere, der ansættes i ny oprettede Embeder, udover hvilken Kommunalbestyrelsen ikke er forpligtet at gaa. Derved vil den betænkelige Ullarhed, der har hersket i disse Forhold, fjernes. Ligeledes fastsættes bestemte Regler med Hensyn til de nu ansatte Undenlærers Lønningsforhold. — Ved § 44 har man søgt at sikkre Overlærere et lovbestemt Minimum af Honorar for deres Stilling som saadanne. Bestemmelserne i § 45 og § 46 behøve ikke nærmere Forklaring. § 50 bestemmer Reglerne for Understøttelse til de Lærere, der kunne blive afstedigede, enten fordi deres Skole i Gjennemsnit har havt et meget ringe Antal af de i Distriktet undervisningspligtige Børn, eller fordi et forholdsvis større Tal ikke har bestaaet Prøven. De nævnte Paragrafer sigte saaledes paa nogle at bestemme Kommunerne's Forpligtelse paa disse Omraader og væsentlig at udvide deres Retligheder.

Svad de øvrige nye Paragrafer angaar, bemærkes følgende: § 41 omhandler Indførelsen af Skolepengesystemet eller rettere Udvidelsen af det hidtil gjældende; dette er nærmere omhandlet under forrige Afsnit. — § 42 bestemmer Reglerne for dette Systems Indførelse strax og overalt. Til Forklaring heraf fremføres: Naar Loven er udkommen, undersøges, hvormange undervisningspligtige Børn der findes i Distriktet, staaar dette Tal indenfor den Grænse, der efter § 14 kan tildeles Læreren, udregnes Kommunens Udgiftsforøgelse ved Skolepengenes